СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIII. Ч. 301. Джерзі Сити, Н. Дж., пятниця 27-го грудня 1935. — VOL. XLIII. No. 301. Jersey City, N. J., Friday, December 27, 1935. THREE CENTS

ЗМІЦНЯЮТЬ КАМПАНІЮ ПРОТИ ПРЕЗИДЕНТА

ВАШИНГТОН. — Ліґа Американської Свободи, що повстала для боротьби проти політики „нового розділу", уже виробила подрібну програму для цеї боротьби.

Програма складається з 12 точок та обнимає ріжні галузи публичної діяльности: буджет, публичні роботи, допомогу, податкування, монетарну політику, рільництво й таке інше. Ліґа називає цю програму боротьбою проти диктатури, очевидно, президента Рузвелта, та ставить собі за ціль „конституційне уздоровлення краю".

У републиканській партії далі багацько галасу робить сенатор Бора. Тут відбулася конференція Бори з конгресменом Фишом з Ню Йорку, котрий згодився вести кампанію сенатора Бори за іменування Бори кандидатом републиканської партії при вступних виборах президента Злучених Держав. Фиш почав кампанію з того, що видав заяву, в котрій каже, що сенатор Бора вже має запевнених 200 делеґатів на партійній конвенції.

ЩЕ ВІДГУКИ ЛИНДБЕРҐОВОЇ ВТЕЧІ.

НЮ ЙОРК. — Під впливом виїзду Линдберґів з Америки в Англію нюйорський міський посадник Ля Ґвардія видав публичну заяву, в котрій каже, що умовини, які заставили Линдберґів утікати з Америки, є характеристичними для великої частини Злучених Держав та що це повинно заставити уряди до безпощадної боротьби зі злочинцями.

Він остерігає злочинців в імени уряду міста Ню Йорку, що він не дозволить злочинцям виганяти з міста порядних горожан. Він каже, що останніми часами в краю особливо зростає вимушування.

Посадник установив суддю Герберта О'Браєна спеціяльно для боротьби проти нових форм злочинства.

Ля Ґвардія саме тепер веде боротьбу проти рекетірства, що розсілося в торговлі карчохами. Посадник пішов у цій боротьбі так далеко, що радить торговцям ярини зовсім не торгувати карчохами, поки цей рекет не буде зломаний.

ЗА ЗЛУКУ З РИМОМ.

НЮ ЙОРК. — 29 вищих духовників епископальної церкви видали до цеї церкви заклик злучитися з римо-католицькою церквою, при чому вони нападають на протестантизм в Америці як збанкротований рух.

Кілька епископів методиської церкви видали у Вашингтоні заклик до боротьби проти „чужинецьких заговорів". Приклад таких заговорів добачують вони наприклад у тому, що при встановлюванню числа конгресменів з поодиноких стейтів береться під увагу все населення, отже в тому числі і негорожан.

153 проповідники католицької й протестантських церков видали публичний заклик до збірки на допомоги жертвам націстичних переслідувань. Хочуть вони зібрати 400,000 долярів. Збираються вони помагати спеціяльно тим, що впали жертвою переслідувань, бо вони мають у собі трохи жидівської крови, та вченим, усеним з наукових становищ націстичним урядом.

ЯК СВЯТКУВАЛИ РІЗДВО В АМЕРИЦІ.

ВАШИНГТОН.—З приводу свят Різдва президент Рузвелт, засвічуючи ялинку в Білім Домі, видав через радіо заклик до американського народу святкувати свято в дусі Різдва, а то в мирі й єдности. Як приклад такої єдности президент подав імена 4 чужинців: німця Стойбена, поляка Косцюшка та французів Ляфаета й Рошамбо, як „сторожів" Америки.

По великих містах роздавано безпритульним і вязням обіди. Місто Ню Йорк, наприклад, видало 11,000 обідів.

Тимчасом новинкарські бюра, обчисляючи число автомобільних випадків з приводу свят, налічили, що за свято вбито в східній частині Америки 19 осіб. У кількох випадках убийники навіть не здержували своїх авт для ратування жертв.

Занотовано теж багато випадків через необережність з ялинкою. У Ню Йорку, наприклад, погиб 39-літній Филип Лео зі своїми двома синами в пожарі, що зчинився з кепсько заложених електричних дротів на ялинці.

ОСТЕРІГАЮТЬ ПЕРЕД НЕДУГОЮ.

НЮ ЙОРК. — Міський уряд здоровля видав публичну осторогу перед небувалим зростом недуги затужіння карку („менінґітіс", „мениджайтис").

Цього року занотовано більше смертельних випадків занедужання від цеї недуги, ніж колинебудь за останні роки. Деякі лікарі навіть говорять про епідемію.

300-ЛІТТЯ СЛОВАЦЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ.

В Трнаві на Словаччині відбулися святочні обходи з приводу 300-ліття оснування тамошнього університету. Цей університет з 1777. р. перенесено до Будапешту. Словаки уважають цей університет за свій, бо більшість професорів і студентів признавалася до словацької національности.

ЛІКВІДАЦІЯ ТОРГСІНУ ПОЗБАВИЛА СОВЄТИ ПОВАЖНОГО ДЖЕРЕЛА ДОХОДУ.

„Последнія Новости", покликуючись на статтю московського кореспондента „Обзервера", повідомляють, що з причини ліквідації Торгсіну совєтський уряд стратить дуже поважне джерело доходу. В останніх роках крамниці Торгсіну, продаючи товари за чужу валюту і дорогоцінности, щорічно збирали яких 7,500,000 фунтів стерлінгів. До цього слід зараховати 5 міліонів фунтів стерлінгів, що впливали до СССР як перекази від російських еміґрантів для свояків у СССР. У Москві твердять, що ліквідацію Торгсіну спричинило те, що державний банк має тепер дуже великі запаси золота. СССР має четверте місце у світі по Злучених Державах, Франції й Англії.

ЧИМ ВИЗНАЧАЄТЬСЯ ЛЬВІВСЬКЕ ВОЄВІДСТВО.

Головний статичний уряд у Польщі виготовив подрібні обчислення щодо злочинности на терені цілої Польщі впродовж останнього кварталу. Обчислення обіймають випадки, злошені державній поліції. Отже зголошено поліції 1,524 випадки опору владі, 2,751 закликування до проступків, 493 свідомого пускання в обіг фальшивих грошей, 1,221 фальшивництв, 984 підпалів, 503 тяжкого ушкодження тіла, 204 убивств дітей, 457 розбою, 115,378 крадіжів, 1,903 купування крадених річей і 6,384 ошуканства. Найбільше число убивств (65) занотовано у львівському воєвідстві, підпалів у волинському (115), убивств дітей у варшавському (31), розбоїв у львівському (61), крадіжів у львівському (14,740), фальшивництв у виленському (109), купування крадених річей у шлеському (620) і найбільше ошуканств у львівському воєвідстві (910). Виходить, що найбільша злочинність у Польщі є у львівському воєвідстві.

ЗАСУД СОЛТИСА.

Окружний суд у Луцьку засудив солтиса з села Лобачівка, горохівського повіту, на шість місяців тюрми і 4 роки позбавлення громадянських прав за присвоєння 271 злотих, стягнених з лобачівських селян на пожежну сторожу і не вплачених до громадської каси.

ФАЛЬШИВІ ЕКЗЕКУТОРИ.

На терені зборівського повіту появилися перед кількома місяцями Володимир Чуписовський із Скалату, Бронислав Бучинський з Хоросткова і Мендель Штаркман з Келець, що подавали себе по селах за секвестраторів скарбового уряду і стягали неправно податки. Поліція арештувала їх і передала судові у Зборові. Перед кількома днями засуджено їх на 7—10 місяців вязниці.

ЯК ЛІЦИТУЮТЬ ЗА ПОДАТКИ.

Коломийський суд розглядав справу надужиття урядової влади, якого допустилися скарбові секвестратори Ярослав Вишинський і Ян Залевський та постерунковий поліції Станислав Моздерж. В лютім ц. р. Вишинський був у селі Вільхівці в характері податкового поборця скарбового уряду з Городенки і зажадав від господаря Прокипчука, щоби заплатив податок. Коли цей заявив, що податок уже заплачений Вишинський сказав, що мусить заплатити податок також за брата і зафантував йому корову, молотільню, млинок і січкарню. За вісім днів Вишинський явився знов у Прокипчука і сказав, що як до 15 минут не дістане грошей за податок, зараз переведе ліцитацію. І справді свою погрозу виконав, хоча на основі закона ліцитувати вільно щойно за два дижні від екзекуційного заняття. Вишинський продав зафантовану корову, яку купив постерунковий Моздерж за 35 зл. і зараз її продав за 50 зл. В ліцитації брав участь також скарбовий секвестратор Залевський. На основі закона тим особам не вільно було брати участи в ліцитації, а тимбільше не вільно їм було набувати предмети, виставлені на продаж. Коли зліцитований селянин повідомив про це скарбовий уряд, Вишинський звернув йому 60 зл., хоча корова була варта 115 зл. Розправа скінчилася засудом Вишинського на 10 місяців, а постерункового поліції Моздзержа на 6 місяців вязниці з припиненням кари. Залєвського увільнили.

ЗА ФАЛЬШИВІ ГРОШІ.

В золочівськім окружнім суді відбулася розправа проти девятьох обвинувачених, яким закинено, що пускали в обіг фальшиві гроші. Засуджено Лейбу Велера й Айзіга Сафрана на кару 5 літ вязниці, Павла Гринькевича, Дмитра Матвійшина і Михайла Бачуна на 3 роки, Матвія Матвійшина на 2, а Йосифа Рота на 1 рік вязниці. Крім того всіх засуджених позбавлено громадських прав на 5 літ.

СТРОГИЙ СУД.

Окружний суд у Луцьку засудив чотирох членів КПЗУ, Максима Жаловагу і Миколу Мельника зі села Уманиці по 5 літ вязниці і Тому Новака та Мих. Лиховського по 3 роки вязниці. Засуджені друкували у власній законспірований друкарні летючки, що закликали до рільних страйків і бойкоту міст у довоженні харчів.

ЛИСТИ ШЕВЧЕНКА.

Харківський Шевченківський Інститут купив цими днями 4 листи Т. Шевченка до доктора Козачковського, його друга. Шевченко подарував був йому примірник „Кобзаря", що тепер віднайшли. У „Кобзарі" були теж чотири листи з 1853—60 рр.

ЦИГАНКИ — ГІПНОТИЗЕРКИ

Цими днями на фільварок Немирів, у томашівському повіті, прийшли дві циганки і зачали ворожити Стефанові Забавському. Підчас вороження засугерували Забавського і вимантили від нього біжутерію, деякі цінні речі та 72 зл. готівкою. Коли Забавський прочуняєся, було вже запізно. Циганки безслідно щезли.

КРІВАВА СТРІЛЯНИНА ДВОХ РОДИН.

У Діярбекірі (Туреччина) якийсь молодий чоловік убив на вулиці свого приятеля. З того приводу між членами обох родин прийшло до стріляниня, в якій згинули 8 осіб. Поліція арештувала 25 осіб.

ЧИ ЛІНИВСТВО НЕДУГА?

Досі вважали лінивство тільки надмірним нахилом людини до вигоди. Один англійський лікар виступив недавно з твердженням, що лінивство це недуга. Він ствердив, що хронічне недомагання, яке досі називали лінивством, є легким паралїжем мозку та мязів. Якщо вдалосяб ізолювати отрую, яку ця недуга витворює в людському тілі, незабаром винайдено-б протиотрую, щоб виліковати це недомагання, яке несправедливо називаємо лінивством. Отже тішітеся, всі нероби! Відтепер уже не можна називати вас лінюхами, бо на думку англійського лікаря ви тільки нещасні жертви недуги, що не має ще назви.

ВИДАЧА ВБИВНИКА.

Румунська поліція видала польським властям Красія, що минулого року вбив постерункового Міхаляка і втік на румунський бік.

ВЕЛИКІ ГРОШЕВІ ЗЛОВЖИВАННЯ.

Великі грошеві зловживання викрито в городському суді в Новім Санчі. Касове шконтрум ствердило в суд. касі браки, яких касієр Ян Слюзар не вмів пояснити. Коли дальше шконтрум виказало брак 8,000 зл., його арештовано. Дальше подрібне перевірювання касових книг і порівнання впливів з алеґатами виказало, що касієр допускався зловживань уже від 1930 р. і присвоїв собі загальну суму 87,703 зл. Підчас слідства проти касієра виявлено друге поважне зловживання, якого він допустився до спілки з судовим секретарем Альфредом Годолім і Адамом Гебенштрайтом, управителем рахункового відділу окружного суду в Новім Санчі. В городському суді знаходився депозит 31,697 зл. незвичайного походження. Ще в 1918 р. один кондуктор знайшов у вагоні 150,000 корон, які здепонував у суді. Тому, що ніхто не зголосився по ці гроші, їх переховувано дальше в депозиті, де наслідком девалюації вони представляли суму 31,697 зл., ульоковані або в облігаціях конверсійної позички або готівкою в касі ощадности. Згадані урядовці рішили поділитися тим депозитом. Отже підробили судову ухвалу, якою суд нібито звелів видати депозит адвокатові, що вже не жив, і сфальшувавши посвідку відбору, гроші вибрали для себе. Подібним способом вибрали дальші гроші на загальну суму 15,000 зл. Взагалі стверджено зловживання скарбника у 103 випадках. Спільно з згаданими трома урядовцями потягнено до судової відповідальности Лазаря Вахтля, що за його посередництвом секретар Годолі виміняв облігації конверсійної позички на облігації долярової позички, і Яна та Марію Косів, що користали з більших позичок із спроневірених грошей. У найближчому часі всі винуватці засядуть перед судом.

ҐЕНҐСТЕРІВ НЕ БРАКУЄ І В ЕВРОПІ — ОСТЕРІҐАЮТЬ ЛИНДБЕРҐА

ПАРИЖ.—Вся европейська преса широко розписується про виїзд полк. Чарлза Линдберґа з жінкою і дитиною до Европи, щоб там шукати захисту перед ґенґстерами, що загрожували життю його другої дитини. Преса вважає, що такий виїзд Линдберґа є пониженням для Америки, але подивляє американські газети за відвагу, що вони самі це отверто признають. Та позатим часописи стверджують, що в Европі не так спокійно жити, як це може Линдберґові видаватись. Один з редакторів, коментуючи виїзд Линдберґа, пише, що його виїзд нагадує йому байку про жабу, що пірнула в став, щоб не змокнути від дощу. Він каже, що колиб Линдберґ осів у Парижі чи деінде в Франції, то цілком не був би безпечнішим як в Америці. В Парижі є теж повно ґенґстерів, і кождого дня подає преса про напади на банки чи схоплювання дітей. Незабаром буде так, що треба буде надмір ґенґстерів висилати — до Ню Йорку або Шікаґа. Кождого дня чути по вулицях Парижа стріли, а спокійний мешканець питає себе здивовано, чи то стріляють, щоб когось ограбити, чи може бються за якісь — ідеали! При кінці дають раду Линдберґові. Кажуть, що він, як знаменитий летун, міг би полетіти на якусь іншу планету і там шукати спокою, бо наша земля всюди однакова.

РЕКЛЯМУЮТЬ ВИСТАВУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНЬОГО МИСТЕЦТВА.

МОСКВА (Росія).—„Правда" розписується про виставу українського народнього мистецтва, яка буде відкрита в салях київського історичного музею. Каже, що буде виставлених коло 10,000 експонатів, надісланих з ріжних областей України. Пише, що виставу оглядатиме багато туристів з заграниці. Між іншими є вже зголошення з Америки. На трох великих ґобелінах видніти́муть портрети — Леніна, Сталіна і Ворошилова!

ВИЯСНЮЮТЬ ПЛЯМИ НА СОНЦІ — КОНТР-РЕВОЛЮЦІЯ.

МОСКВА. — Офіційний комуністичний орган „Правда" називає протисовєтською і контрреволюційною теорією вченого Олександра Чижевського, що твердить, що плями на сонці заповідають ріжні соціяльні заворушення. Проф. Чижевський твердить, що зі збільшенням соняшної активности можна завважити завжди і більшу активність в людстві. Всі важніші історичні події, перевороти і революції були саме в часах, коли було збільшене діяння сонця. Проф. Чижевський назвав теж масові, революційні заворушення виявом „епідемічних умових недуг". „Правда" каже, що тим чином проф. Чижевський уважає і совєтську революцію як вияв „психічної недуги". І тому вважає, що така наука є — контрреволюційною.

ТИСЯЧІ ВПАЛИ ЖЕРТВОЮ ЗЕМЛЕТРУСУ.

ШЕНТУ (Китай). — З провінції Шечван доносять, що землетрус знищив цілі села, головно в горах. Згинули тисячі людей, але ще нема можности почислити жертви.

ВБИЛИ УГОДОВЦЯ.

ШАНҐГАЙ (Китай). — Два невідомі китайці вбили Танґ-ю-ена, заступника міністра залізниць. Кажуть, що вбивство має політичний характер, бо вбитий зачислявся до японських симпатиків. Кажуть, що він навіть достарчував японському урядові тайни китайського уряду.

РОЗСТРІЛЮЮТЬ ШПИГУНІВ.

АСМАРА (Еритрея). — Італійці розстріляли трох етіопців, що служили в італійській армії й передавали відомости про рухи цеї армії етіопському урядові.

ФРАНЦУСЬКІ ВЕТЕРАНИ ПРОТИ ВІЙНИ З ІТАЛІЄЮ.

ПАРИЖ. — В імені 9,000 відділів ветеранської юнії передано урядові заяву, що французькі ветерани не підуть боротися проти італійських чи британських жовнірів, себто проти тих, з якими недавно разом проливали кров на спільнім фронті.

ДЕРЖАВА ПЕРЕБЕРЕ КОНТРОЛЮ НАД МАЙНАМИ.

ЛОНДОН. — Уряд матиме право відкуповувати права до зисків з майн. Тим чином уряд зможе контролювати незабаром цілу вугільну промисловість. Це вже дехто називає „соціялізацією" промислу.

ВЕЛИКА ЗАЛІЗНИЧА КАТАСТРОФА В НІМЕЧЧИНІ.

ҐРОС ҐЕРІНҐЕН (Німеччина). — З колізії, яка повстала через зударення поспішного поїзду з льокальним, поспішний поїзд вийшов цілο разом зі своїми пасажирами, а зате льокальний цілком розбився. Зпід румовищ витягнено 36 трупів. Крім того є 22 особи важко ранені. Їх відвезено до шпиталів разом з 50 лекше раненими. Всі ті подорожні їхали до рідні зустрічати Різдво.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jeresy City, N. J. on March 30, 1911 under the act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.		SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy	
На рік	$6.00	One year	$6.00
На пів року	$3.25	Six months	$3.25
На три місяці	$1.75	Three months	$1.75
Число з пятниці (з англійською частю):		Friday's Issue (witr Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.00	One year	$2.00
На пів року	$1.25	Six months	$1.25
В Джерзи Сити і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$9.00	One year	$9.00
На пів року	$4.75	Six months	$4.75
На три місяці	$2.50	Three months	$2.50

За оголошення редакція не відповідає.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016. 4-0807

З Канади належит посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order

Адреса: "SVOBODA". P. O. BOX 346. JERSEY CITY. N. J.

Д-Р Е. БЕНЕШ ПРЕЗИДЕНТОМ

Зайшла подія, на яку українці мусять звернути особливу увагу. Президентом чехословацької держави став д-р Едвард Бенеш, дотеперішній міністер закордонних справ Чехословаччини, права рука уступившого президента Томи Масарика, і людина без сумніву надзвичайно заслужена для справи відродження чеської державности, як теж поважана в світі як зручний і вишколений дипльомат.

Як знаємо, з Чехословаччиною вяже нас багато справ. Так багато, що зайвим булоб повторювати те, що є вже відоме кожній грамотній нашій людині, яка хоч трохи цікавиться нашим політичним або хоч тільки культурним життям. Та все те є ще нічим супроти тих спільних завдань, які щойно готує історія Чехословаччині і її сусідці — Україні. На те останнє ми вже нераз звертали увагу в нашім орґані. Підкреслюємо це ще й тепер, бо тільки під тим кутом будуччини треба розвязувати сучасне. Думаємо, що ніхто не повинен розуміти цього краще від такого реального політика, яким є д-р Бенеш, новоибраний президент того краю, в якого границях опинилось українське Закарпаття, в якого столиці чи по інших місцях є ще заховані українські наукові установи і т. п.

Ми, американські українці, знаємо зі свого власного переконання на американськім ґрунті, скільки шкоди поносить не тільки українська справа, але й сама чехословацька держава через те, що вона ще досі не дала автономії Закарпаттю, що вона ще досі не рішилася на якийсь прямий і рішучий курс своєї політики на Закарпатті, що ще досі не мала відваги стати там на правдивім, народнім, себто українськім ґрунті. Питаємо: хтож має здобутись на таку політику? Чи такі особи як Масарик і Бенеш мало авторитетні, щоби вплинути на рішучу розвязку цеї справи? Від когож тоді український нарід має надіятися розвязки? Чи далі має вестися протичеська аґітація серед наших братів з Закарпаття в Америці, і то в дусі мадярофільськім, і то тому, що чеські політики не хочуть, чи не можуть глянути правді в очі? І чи ми маємо далі глядіти спокійно на те, як разом з тим мадярофільством іде скажена пропаґанда, що відриває національну душу населення Закарпаття від українського пня, а спрямовує до московського жолоба? Чи далі мають діятися такі речі, щоб загарбувати акти українських борців за волю і їх віддавати польській поліції? А саме такі ганебні річи діються в державі, в якій були і є президентами такі люди як Масарик і Бенеш! Ми далекі від того, щоби з тими фактами тісно змішувати згадані особи. Але ті факти носить український нарід у своїм серці. І роздумує над ними. Тому від реальних політиків треба вимагати, щоб зробити те, щоб такі факти не творили — історії. В тім випадку історії — чесько-української.

СУД НАД УКРАЇНСЬКОЮ МОЛОДЮ У ВАРШАВІ

ПЕРЕСЛУХУВАННЯ СВІДКІВ.

(З львівського часопису „Українські Вісти").

(19

Шухевич: Так, я все і всюди так говорив.

Прок. Рудніцький: А до кого ви це говорили?

Шухевич: Я говорив усім тим, яких уважав, що мають контакт з ОУН.

Прок. Рудніцький: Чи про це говорили ви з Підгайним?

Шухевич: Ні.

Прок. Рудніцький: Бюлетин, який знайшли у вас, ви читали?

Шухевич: Я не читав; щойно в слідстві просив, щоб дозволено мені прочитати.

Прок. Рудніцький: Мені йде про те, чи ви цього бюлєтину не одержали пізніше?

Хухевич: Ні.

Прок. Рудніцький: А чи ви знали, що в бюлєтині є про бл. п. Перацького?

Шухевич: Я цього не знав; щойно пізніше хтось сказав мені, що ОУН видало енунціяцію в справі атентату на пана мін. Перацького.

Прок. Желєнський: Скільки разів була у вас ревізія?

Шухевич: Доволі часто.

Прок. Желєнський: Чи шукали нелеґальної літератури?

Шухевич: А я звідки знаю, чого вони шукали? Як мав бути процес Лемика (замах на совєтський консулят у Львові), українські адвокати мали нараду. По цій нараді була у мене ревізія. Шукали записок з цеї наради і не знайшли, бо всі записки я мав у течці, яку випадково залишив у кухні. Була також ревізія в звязку зі справою Піпчинської (процес у Кракові за шпіонажу); тоді підозрівали мене в співучасти в цій справі.

Прок. Желєнський: Чи ви знаєте становище ОУН відносно атентату на мін. Перацького?

Шухевич: Ні.

Прок. Желєнський: А може знаєте від когось іншого?

Шухевич: Ні.

Прок. Желєнський: Скільки разів ви балакали з Підгайним?

Шухевич: Може 2—3 рази.

Прок. Желєнський: А з Бандерою про атентат на мін. Перацького ви говорили?

Шухевич: Ні.

Прок. Желєховський: А знаєте Бандеру?

Шухевич: Знаю, але в яких обставинах я з ним познайомився, не можу собі пригадати.

Прок. Желєнський: Прошу подивитися на лаву обвинувачених, кого знаєте?

Шухевич (звертається до підсудних і поволі оглядає кожного зокрема): Бандеру знаю — „пшельотнє"; був у мене в канцелярії в якійсь справі. Наступного (Лебедя) не знаю. Ця пані... це певно... панна Гнатківська, дальше Карпинця і Климишина зовсім не знаю, Підгайного, я вже говорив. Малюцу знаю, бо його батько мій сусід; приносив мені книжки-романи, а я також йому позичав романи Цей чорний, це Качмарський. Мигаля знаю; був у мене в канцелярії з подякою, що я урґував у його справі в суді в Чорткові. Панну Зарицьку знаю з вечерниць. Пана Рака, якого загально називають „Мордек", знаю, бо це є аплікант мого товариша д-ра Надраґи; він позичив мені свого, а я йому свого аплiканта.

Прок. Желєнський: Чи Підгайний часто бував у вас дома?

Шухевич: Два роки тому Підгайний був без праці; я шукав для нього посади; тоді приходив до мене майже кожного дня. Як почав працювати, приходив дуже рідко.

Прок. Желєнський: А Роман Шухевич, чи він близький ваш кревняк?

Шухевич: Він не є стриєчним братом, як це очеркнене в акті обвинувачення, тільки стриєчний братанич.

Прок. Желєнський: Значить, дальший кревняк. Чи свідок був з ним у ближчих зносинах, чи настільки, скільки вимагали взаємини між кревняками?

Шухевич: Менше навіть, як того вимагали взаємини між кревняками. Всього - навсього з 20 разів протягом мого життя бачився я з ним.

Прок. Желєнський: Якщоб Підгайний і Шухевич признались до атентату на кур. Собінського — ви вважалиб це за фікцію, чи правду?

Шухевич: Це було твердження Барановського. Я особисто є цеї думки, що ні Підганий ні Роман Шухевич не були вбивниками, але на світі все можливе.

Прок. Желєнський: Чи вам відомо, хто це є Роман Сушко й Еміль Сеник?

Шухевич: Меньше - більше знаю.

Прок. Желєнський: Чи знаєте, які вони займали становища в ОУН?

Шухевич: Знаю, що Роман Сушко, за ревеляцією Івахова, був краєвим командантом УВО.

Прок. Желєнський: Де тепер є Еміль Сеник?

Шухевич: Не знаю.

Прок. Желєнський: Чи вони обо є в краю, чи за границею?

Шухевич: Знаю, що Роман Сушко є за границею; це я довідався від рідні, бо були в мене в якійсь справі. А з акту обвинувачення знаю, що Сеник є за границею.

Прок. Желєнський: Пане меценасе, приватні записки Сеника досить часто вимінюють ваше назвище. Дозволю собі тут зацитувати — називатиму „архів Сеника" — отсей уступ:

„Яцишин і ті — Яцишин, це розумію; —„ті", — це певно ‚товариші"— Старосольський. Шухевич, Шевчук, Сосновський, Старосольський у Тернополі оборона 800 зл., для суддів присяглих 500 зл. через д-ра Шухевича. На переписання судових актів і дрібні видатки 150 зл. Чи маєте відносно цього щось сказати?

Шухевич: Хочу це вияснити.

Прок. Желєнський: Прошу, я дуже цікавий...

Шухевич: В Тернополі був я два рази, як боронив одного чоловіка в справі вбивства постерункового. В справі Сосновського (підпал 1931) я не боронив. Документ цей містить у собі неправдиві дані, бо на прохання д-ра Шевчука боронив я тоді зовсім безплатно, ніколи нікого я не перекуплював...

Прок. Желєнський: Хочу зазначити, що це є документ орґанізації...

Шухевич: Не кождий документ мусить бути правдивий.

Прок. Желєнський: ...і я також гадаю.

Шухевич: Це для мене — справа моєї чести. Хочу зазначити, що в процесі Біди (замах на Тарґі у Львові) я боронив і родина його мала мені заплатити 1,000 зл.; родина мені не заплатила і я заскаржив до суду. Старчука і тов. 1933 р. боронив я безплатно (свідок має аркуш паперу, з якого відчитує).

Фальшиві квіти.

Прок. Желєнський: Вважаю, що дальше відчитування позицій гонорарів за вашу оборону є безпредметове. Хочу, щоб свідок вияснив мені цей конкретний випадок.

Шухевич: Я припускаю, що комусь треба було залатати якусь діру. Позиції Сеника є фальшиві. Нікому я не давав ніяких хабарів. Тепер перекупити присяглих суддів є неможливе — госоcують картками (тайно), головою є предсідник трибуналу. За Австрії було цілком інакше — голосували явно. Тепер до кімнати їх нарад ніхто не має доступу...

Прок. Желєнський: Це є квестії до вияснення. З уряду заявляю, що в цій справі ведеться слідство. — Це освідчення прокуратора робить сильне враження.

Наступають питання оборони.

Д-р Горбовий: Пане меценасе, чи український націоналістичний рух покривається з границями Польщі, чи сягає поза границі?

Предсідник: „Ухилям"...

Д-р Горбовий: Чи провідник Краєвої Екзекутиви ОУН є ‚сцісьлє'' залежний від доручення вождя, чи має певного роду автономію?

Шухевич: Цього докладно не знаю.

Д-р Горбовий: Чи провідник Краєвої Екзекутиви узалежнює всі свої потягнення від апробати вождя, чи має так звані блянкетні повновласти?

Шухевич: Не знаю.

Д-р Горбовий: На кого виконав Степан Федак атентат у Львові дня 25. IX. 1921 р.

Шухевич: На воєводу Ґрабовського.

Д-р Шлапак: Чи ви, пане меценасе, боронили на розправі про замах на „Східні Торги"?

Шухевич: Так, я боронив Кульчицького.

Д-р Шлапак: Чи ви собі пригадуєте, яке рішення видали знавці відносно походження і конструкції бомби?

Шухевич: Не можу собі пригадати.

Д-р Шлапак: Чи вам відомо, що так водиться, що ріжні люди, які не є членами О. У. Н., одержують ріжними способами нелеґальну літературу, навіть почтою?

Предсідник: Ухилям то питанє.

Д-р Ганкевич: Пане товаришу, ваша канцелярія де міститься?

Шухевич: На першім поверсі.

Д-р Ганкевич: А яка є віддаль з брами вашого дому до місця, в якому ви наміряли читати бюлєтин ОУН?

Шухевич: Знаю, про що панові товаришеві йде: я зпочатку також так думав, що аґенти, які прийшли арештувати Богуна, йшли за слідом цього, який розносив бюлєтин. Але це все так скоро відбулось і так давно, що я не можу зорєнтуватися, чи був якись звязок між тими фактами, чи ні.

Д-р Ганкевич: Вимінюючи назвище Рака, вжили ви слово „Мордек" — що це є?

Шухевич: В родині Рака є три брати; по імени їх не знаю; знаю тільки, що кличуть їх „Мотек", „Дада", а підсудного „Мордек".

Д-р Ганкевич: Чи знаєте підкомісаря Кособудзького, яка була його поведінка відносно вязнів?

Предсідник: „Ухилям то питанє".

Прок. Рудніцький: Між іншим сказали ви, що Федак виконав атентат на воєводу Ґрабовського. Де тоді був воєвода Ґрабовський?

Шухевич: В повозці з марш. Пілсудським. Федак пояснив, що хотів стріляти тільки до воєводи Ґрабовського, а потім віддати бровнінґ марш. Пілсудському. По смерти маршалка читав я в пресі, що Пілсудський сказав: „Не вірю, щоб Федак стріляв до мене". Тезу атентату на воєводу Ґрабовського поставив д-р Глушкевич.

Прок. Рудніцький: А чому д-р Глушкевич не поставив тези стрілу на „пострах"?

Шухевич: Не знаю.

Прок. Рудніцький: Чи ви бо-ронили в атентаті на президента Войцеховського? (процес Штайґера).

Шухевич: Ні.

Прок. Рудніцький: Скільки було атентатів на президента Войцеховського?

Шухевич: Один.

Прок. Желєнський: Чи стріл Федака був демонстративний?

Шухевич: Кожний політичний замах є демонстрацією.

Прок. Желєнський: У який спосіб Федак стріляв?

Шухевич: Ззаду до авта; куля тільки зачепила рамя воєводи Ґрабовського.

На цім закінчено переслухання д-ра Шухевича — є 10 хвилин перерви. Прок. Желєнський дав дозвіл д-рові Шухевичеві на побачення з підсудним Підгайним, які відходять до осібної кімнати.

По перерві зізнає як свідок д-р Володимир Старосольський.

ПРОФ. Д-Р СТАРОСОЛЬСЬКИЙ ЯК СВІДОК.

Предсідник: Чи свідок знає Качмарського і Підгайного?

Д-р Старосольський: Знаю.

Предсідник: В звязку з якою справою ви стрінулися з ними?

Старосольський переповідає хід процесу Атаманчука і Вербицького та їх змагання до ревізії процесу. Вважає, **що вони засуджені невинно, властивий убивник куратора Собінського є на свободі.** Я мушу зазначити, що маю здецидоване становище в політичнім життю і з цеї рації можу впливати на нашу молодь.

Предс.: Які настрої нуртують серед української молоді? лоді?

Старосольський: Взагалі українська молодь є настроєна націоналістично.

Предс.: Чи підс. Підгайний міг бути вбивником куратора Собінського?

Старосольський: Я вважаю, що він може бути, але чи був, не знаю.

Предс.: Підсудного Бандеру знаєте?

Старос.: Маю враження, що знаю.

Предс.: В політичних процесах ви не стикалися з Бандерою?

Старос.: Твердити не можу.

Предс.: Еміля Сеника знаєте?

Старос.: Він, кажуть, був краєвим командантом.

Предс.: Де він тепер перебуває?

Старос.: З преси знаю, що він є в Чехії.

Прок. Желєнський: Чи ви знаєте, хто це є Еміль Сеник?

Старос.: Назвище знаю, але...

Прок. Желєнський: Він і вас згадує в своїх записках... (читає...).

(Дальше буде).

Вільгельм Ліхтенберґ.

ЛЮБОВ НА ПЕРШЕ ОГОЛОШЕННЯ

—o—

Після довгих вагань і твердої боротьби Вольфґант Зебуш нарешті рішився дати до ґазети довге й видне оголошення такого змісту:

„Бездітний вдовець, літ 42, в добрих матеріяльних обставинах, любить спорт і музику, з товариства, оженеться з жінкою до літ 35".

Після цього ждав два сірі дні на те, що сталось пізніше.

На перший лист, що прийшов на це оголошення, забилось у нього серце, заки забрався відчинити його. Це йшло про його долю!...

Лист був великого формату, виглядав репрезентативно й мав надруковану фірму.

Ще більше заскочило Вольфґанга Зебуша, коли він, помалу потрясаючи невдоволено головою, читав: „Міжнародній подружній Інститут „Гименея". Власниця Доротея Тік".

Перебираючи всі можливости в шуканні жінки, він уважав це абсурдом і безстидністю. Як? Його майбутньою дружиною мала би стати жінка за посередництвом цього інституту?... Ні! І він твердо рішив закинути листа в найглибшу глибину свого коша на відпадки. Та якось, не знати чому, почав читати перші стрічки листа:

„Високодостойний Пане! Ви напевно перелякаєтесь, коли прочитаєте, що т. зв. „посередництво подруж" хоче увійти з Вами в порозуміння. Але будь ласка ще хвилину здержте свій гнів. Може це поділає на Вас приємніше, коли признаюся Вам, що я сама є вдова і тим способом хочу собі створити будьяку екзистенцію. Мусите признати, Високодостойний пане, що подружжя це дуже газардний крок! Навіть тоді, коли йде про подружжя з любови. Правда, можна знайти щастя, але чому Ви цієї гри не маєте відіграти при мому столі? Справа буде дискретно переведена. Я думаю, що піднайду для Вас щось путнього. Не вимагаю, щоб Ви відвідали мене в мому бюрі. Не будете виповнювати будьяких формулярів, ні давати своїх світлин. Вам остається тільки завтра після обіду в год. 5. зайти до каварні „Еспляная". Там побачите, цю жінку, що буде Вам призначена. Біла рожа на її столі вкаже Вам до неї дорогу. Коли вона Вам від першого погляду не подобається, можете до неї не підходити. І ця жінка після чверть години відійде. Решту поладнаємо, коли між Вами дійде до порозуміння. Бажаю Вам успіху; віддана Вам Доротея Тік, Міжнародній Подружній Інститут".

Мається розуміти, що Вольфґанґ Зебуш рішив відразу туди не йти. Так довго був рішений, доки не прийшла 5 година пополудні й доки він не увійшов каварняними дверми до середини. Хвилину примкнув повіки, бо боявся побачити жінку з білою рожею у фляконі, певно з ароґантною й безстидною усмішкою на устах. Був дуже щасливий, коли відчинив повіки. Бо кругом не бачив білої рожі.

Всежтаки пішов у глибину каварні.

З запертим віддихом і хитким кроком — але йшов. Нагло побачив у далині малесенький пучок рожі. Вона! Зпочатку трохи завагався й пристанув. По часі дістав відвагу й, сховавшись за колюмну, дивився на жінку.

„Чудова"! — крикнув і одночасно сам себе налякався. Русява головка, що направду була аж загарна, двоє цікавих очей, гарне поздовжне обличчя і постать така, про яку тільки мріяв. Не було в постатті багато моди. Відріжнялася ґнучкістю та стрункістю.

Тепер він твердо рішив з нею познайомитись. Виждав хвилину, поки її стіл довкола спорожнів, а потім підійшов. „Дозвольте — Вольфґанґ Зебуш" — представився.

— Ах, це ви! — сказала дама з легкою усмішкою й простягнула йому руку. Потім зробила місце біля себе.

„Воно трохи ніяково — почала розмову - що я тут у каварні. „Алеж чому?" — сказала уже зовсім свобідно. — „В житті треба мати відвагу. Треба позбутися раз усіх тих дурних пересудів, що нас так ціле життя переслідують".

Хвилину ґуторили. Розмова стала більш своя, і родинна навіть.

В тій хвилині зявилась біля стола старша дама, трохи несмачно вдягнена та грубо вишмінкувана. Вольфґанґ налякався, бо знав відразу: це посередниця подруж! Яка проворна! Перешкаджає в зовсім невідповідному часі. Хоче тепер мені пригадати, що саме цей фірмовий лист звів мене з цею чарівною жінкою.

Холодно подав їй руку і довгою мовчанкою дав їй пізнати, що вона тут зайва.

Потім нахилився до своєї дами й спитав: „Чому ця неможлива особа не відійде звідсіля? Хто її прикликав? Чого вона тут хоче?" Дама налякалась його слів й кивнула йому оком щоби мовчав. Але посередниця подруж, здається, зрозуміла слова Вольфґанґа, бо встала від стола знервована, кинувши ще їм у вічі кільки твердих слів.

— Ради Бога, Щож ви маєте проти цеї нещасної? — спиталась русявка. — Вона вам не подобалася?

Вольфґанґ узяв її руку і гладив.

— Вона зовсім не потребує мені подобатись! Найважніше, що ви мені подобаєтесь! А ви мені дуже подобаєтесь!

— Шкода, це велика шкода — сказала русявка по надумі — бо я саме є посередницею подруж, Доротея Тік.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

БОРОТЬБА ЗА ЯЛИНКУ.

У німецькій націстичній пресі розведено кампанію за ялинку, яку виставляють по хатах, церквах і площах з приводу свят Різдва.

Є це властиво нагінка на католицьку церкву за те, що вона приняла ялинку, не зважаючи на те, що це поганський звичай. Націстичні ґазети дають насмішкувато католикам пораду закинути цей звичай, але радять добрим німецьким націоналістам держатися його, як старого німецького звичаю.

Націстичні ґазети показують притому, що італійський фашистітський уряд виступає проти ялинки, а католицька церква погоджується з італійським урядом і собі радить католикам в Італії не ставити ялинки.

ПОМІШАННЯ ПОНЯТЬ.

Можемо приняти за факт, себто за правду, що в давній Італії не було звичаю ставити ялинку, що це звичай німецький, що він прийшов до Італії з Німеччини, що католицька церква в Італії годиться з італійським урядом щодо становища проти ялинки.

Та чи з того виходить, що в Німеччині католицька церква має почати проти ялинки боротьбу? Навіть як ялинка сягає своїми початками ще передхристиянських, „поганських", часів, то чи з того вже виходить, що проти неї треба повести кампанію та її закинути?

Католицькі провідники стояли й стоять на становищі, що як Німці признають ялинку гарним народнім звичаєм у Різдвяні Свята, вони можуть ставити ялинку; а як італійці ялинки не люблять або вважають її за чужий, німецький, звичай, то можуть, як хочуть, її закинути.

Католицька церква тут стоїть на національнім становищі. Націсти думають, що вона повинна станути на „чисто католицькім становищі" та повести боротьбу проти всього, що походить з дохристиянських часів.

Хто має рацію? Чи розумно зробила би церква, якби стала на становищі, яке їй радять заняти націстичні провідники? Чи розумно було би заводити боротьбу за ялинку?

ЯЛИНКА Й ВІРА.

У розумної людини справа буде, очевидно, обертатися довкола питання: чи ялинка сутня частина віри, себто така сутня частина, що без неї нема справжньої віри?

Хто може таке сказати?

Що властиво є сутньою справою при ставленню ялинки? Чи її походження, чи те, хто її придумав, хто її перший почав ставити, чи може ті настрої й почування, які ставлення її викликає в людей?

Якіж це почування? Серед найпростіших умовин ялинка розбуджує почування родинного тепла, родинної любови, родинної солідарности. При відповідних умовинах розбуджувати вона може почуття ширшої любови, почуття церковної, громадської, чи національної, чи навіть загально - людської любови. Чи в цьому є щось таке, що тому може хтонебудь принципіяльно противитися? Чи властиво не маємо тут щось такого, що всякий нарід може перенятн для себе та вжити для себе відповідно до своїх потреб і цілей?

ЯЛИНКА — НАЦІОНАЛЬНА НІМЕЦЬКА, ЧИ ІНТЕРНАЦІОНАЛЬНА?

Кілька тижнів тому доносили в американських ґазетах, що в одному лісі вже вирубали ялинку для президента Рузвелта й губернатора нюйорського стейту, Лемена.

Президент Рузвелт — протестант, з колись голяндського роду. У протестантів і голяндців ялинка була загально принята. Та нюйорський губернатор — жид по вірі й по національности.

У жидів ялинки не було. Як кажуть Німці, це старий німецький звичай, що нічого не має спільного ні з єврейською вірою, ні з жидівською нацією.

Чи розумно зробив би Лемен, якби відкинув ялинку як нежидівський звичай? Чи може відкинути йому ялинку як німецький звичай, гідний націстів?

Чи не краще він зробить, як приме ялинку як гарний, хоч християнський, хоч не-християнський, хоч німецький, хочби навіть націстичний, звичай; гарний, бо такий, що розбуджує гарні почування й змагання серед людей?

Чи треба протестувати проти цього, що св. Миколай став міжнародним і міжвіроісповідним святим? Чи не приносить він баато радости дітям і родичам, і чи може бути щось добре з того, на цю радість їм відберється?

БОРОТЬБА З ДОХРИСТИЯНСЬКИМИ ЗВИЧАЯМИ НА УКРАЇНІ В СЕРЕДНІХ ВІКАХ.

З приводу націстичної кампанії проти ялинки нема нам що годитися, що, мовляв, у нас таке неможливе.

В історії України читаємо про подібні кампанії.

Зараз у перших віках християнства на Україні розвела церква гостру кампанію проти давніх звичаїв, а „старі українські письменники" — як каже Єфремів у своїй „Історії українського письменства" — „навіть слів досить не знаходять, щоб вилити своє обурення проти народніх звичаїв і заплямувати „играніе, плясаніе и гудініе", а то й просто „бісовское пініе" своєї неслухняної пастви. Бувши заступниками нової віри, вони бачили тут недобитків того поганського світогляду, віри та культу, з якими боротьбу вважали за святу повинність усього свого життя".

КАМПАНІЯ НА ПОЧАТКУ НОВИХ ЧАСІВ.

Коли так було в XI-тім та XII-тім століттю, то відомий український письменник Вишенський ще на переломі XVI-го й XVII-го віку писав проти „народних гріхів":

„Коляди з міст і сіл ученієм виженіте: не хощет бо Христос, да при Його рождестві диявольській коляди місце мають, але собі їх в пропасть свою занесіть.

„Щедрий вечір із міст, із сіл в болота заженіте, — нехай з дияволом сидить, а не з християни ся ругає".

Бачимо, що тут український аскет пускає стріли на український звичай колядування й щедрування як поганський звичай, зовсім як німецькі націсти хотіли би штовхнути католицьку церкту на боротьбу проти ялинки.

Що ця кампанія Вишенського не повелася, знаємо це з досвіду, бо, не зважаючи на велике завзяття, з яким цю кампанію проти щедрівок і коляд ведено, вони таки вдержалися цілими віками аж до наших часів, а в наших часах ми не тільки що їх не забуваємо, але ще й стараємося передати іншим народам, на приклад в Америці американцям.

Добрий спосіб.

— Не можу собі дати ради з моєю приятелькою. Все і всюди виходить за мною. Здається, що мусітиму оженитися з нею — щоби могти вкінці виходити самому!

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

КЛІВЛЕНД, О.

Листопадове Свято.

Як попередніми роками, так і цього року клівлендська громада спільними силами відсвяткувала Листопадове Свято в неділю, 24-го листопада в Публік Одіторіюм Мюзик Гол. Давніше святкували в Українськім Народнім Домі, але все люди мусіли тиснутись, а часами не було де стати, а не то сісти. Цього року Злучені Українські Організації (а також поміг тут дуже багато гром. Петро Яєчник) постарались за добру галю, де було три тисячі сиджень, щоби було людям вигідніше відсвяткувати велике свято української державности. Що правда, то наші нібито українці ще не всі знають, хто вони такі і що то таке Листопадове Свято. Бо якби знали, то для всіх українців, що живуть у Клівленд, таких три галі було б замало, а так ця одна не була заповнена. Але ті, що були, ніколи не пожалують, бо свято було добре підготоване і наскрізь урочисте.

Зараз по Службі Божій в обидвох церквах, як у католицькій так у православній, відправлено над могилами нахиду із патріотичними проповідями, які виголосили священики. Коло могили повнили почесну сторожу ОДВУ в католицькій церкві, а в православній Чорноморська Січ. І також зібрано жертви на інвалідів, які будуть проголошені пізніше. По панахиді удались всі до Мюзик Гол, де відбулось свято з концертом.

Свято відкрив адв. О. Е. Малицький, голова ЗУО, вступним словом по англійськи. По скінченні вступного слова піднеслась куртина і вийшла до могили пані Лозинська з малим хлопчиком, М. Тремблюком, представляючи жінку з дитиною лежачого у могилі стрільця. Вклякнувши коло могили, вона ще раз прощається зі своїм мужем і просить у Бога пімсти на ворога з тим, щоб її синок, як доросте, пімстився за свого батька і за свій нарід. Пані Лозинська віддала свою ролю з чуттям і натурально. Потім вийшов мужеський хор укр. прав. церкви під управою Д. Зазворського і відспівав три пісні: Со святими упокой, Спіть, хлопці, спіть і Шалійте. Ця сцена була дуже зворушаюча і неодній людині витиснула гірку сльозу. Спустилась куртина і вийшов посадник міста, Г. Бортон, і витав українців як добрих горожан цього міста і Злучених Держав та пожелав їм усього добра. Куртина піднеслась і на сцені явись Укр. Нар. Хор під управою проф. Сорочинського, що відспівав по майстерськи чотири стрілецькі пісні. Потім виголосив головний реферат д-р Олександер Сушко, професор Шікаговського університету.

Промова та була держана в високо-науковім, а заразом і поетичнім тоні. Ми ніколи не чули і не сподівалися почути таких слів про нашу бувальщину, про найдавнішу історію України, про тих всіх скитів, сарматів, печенігів, половців, татарів, москалів і поляків, що наступали на українські землі і їх нищили. А чейже по багатьох них і слід пропав, а український нарід жиє і далі розвивається. І певно переживе ще й теперішніх окупантів. Ота славна минувшина й багатства української землі повинні нам тепер відкрити очі, щоб ми побачили, що ми втратили, коли втратили свою державу. Та йшли наші діди на муки, підуть і правнуки, і так довго йтимуть, поки земля наша не буде вирвана з ворожих рук.

Отої промови золотоустого бесідника Клівленд не забуде ніколи!

По головнім рефераті виступила мзла талановита піяністка панна Ольга Т. Грицай і відограла „Вітрогони" Нижанковського і „Буря" — власна композиція. Дістала гучні оплески за її талант. Дай, Боже таких талантів більше. Тепер виступив хор укр. кат. церкви під управою А. Когута і гарно відспівав шість стрілецьких пісень. Також треба згадати за малого хлопчика, синка Михайла і А. Когута, що так гарно деклямував та віддав деклямацію надсподівано добре і зрозуміло, за що дістав також гучні оплести. Опісля виступила пані Звік, секретарка культурних городів, і говорила про культуру народів і про їх городи, які якраз тепер розвиваються. Також сказала кілька теплих слів про українців.

Велику несподіванку зробила пані Дякова, дружина о. Дякова з Йонгставн, О., що своїм милим голосом відспівала нам три пісні, до котрих приграваля на піяні, панна Катерина Даниленко, за що публика нагородила їх щирими оплесками.

На закінчення виступив іще раз Укр. Нар. Хор під управою проф. Сорочинського і відспівав ще чотири стрілецькі пісні і „Ще не вмерла Україна" всіми хорами.

Хто був на тім концерті, то буде довго його памятати. Адв. О. Е. Малицький вийшов з подякою, а також запросив присутних на теплу вечерю, яка їх уже чекала в У. Н. Домі, щоб закінчити свято як одна родина. Свято закінчилось, як ще ніколи, бо у своїй хаті виступили з голосами поважніші особи, як також д-р Сушко, що ще раз забрав голос і дав нам дуже поучаючу лекцію, за що йому щиро подякували.

Іван Тремблюк,
рек. секр. З. У. О.

УКРАЇНСЬКА РАДІО ПРОГРАМА З НЮ ЙОРКУ, Н. Й.

У неділю, дня 29-го грудня, Хор ОДВУ буде співати на програмі П. Задорецького зі стації WBNX, 1350 Кс., в годині 9-тій рано. Наставте свої радія на цю стацію.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ВЕСТБУРИ, Л. АЙ. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 267, повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбудуться 28-го грудня, в годині 8-мій ввечір, в домі де завжди збори відбуваються. Просимо всіх членів прийти на ті збори на час, бо маємо до полагодження важні справи. Буде вибір нового уряду на 1936 рік. Довгуючих членів просимо прийти і вирівнати свої залеглости. Неприявні члени підлягають карі згідно з ухвалою Товариства. — Д. Кишенюк, предс.; О. Гладкий, рек. секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Тов. У. Н. Союза, від. 292, подає до відома своїм членам, що річні збори відбудуться в суботу, 28-го грудня, в годині 6-тій ввечір, в гали парохіяльній при Кліперт і Едвард вул. На цих зборах обовязково кождий член має бути приявний, бо буде справоздання уряду з цілорічного діловодства, вибір уряду на 1936 рік і інші важні справи. — Іван Форись, предс.; Ілія Андрусевич, кас.; Петро Кізел, секр.

ТРЕНТОН, Н. ДЖ. Тов. Вільні Козаки, від. 116, повідомляє всіх своїх членів і членкинь, що річні збори відбудуться в неділю, 29. грудня, в годині 2-гій пополудні, в Українській Галі, 18 Вудленд вул. Буде справоздання уряду за 1935 рік, справоздання контр. комісії, вибір уряду на 1936 рік. Тому обовязком є всіх членів прийти на річні збори. Дрогі Браття і Сестри! Від вас залежить, який розвій буде на 1936 рік нашого Товариства і нашого Батька Союза. Уряд робив все, що можливо для притримання членів в організації і організування нових членів. Шановні союзовці, поспитаймо самі себе, де наші діти? Не дурім себе. — Михайло Думанський, предс.; Йосиф Паславський, кас.; Павло Стадник, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. Запорозька Січ, від. 117, подає до відома всім своїм членам що річні збори відбудуться в суботу, 28. грудня, в годині 8-мій ввечір, в гали під ч. 217-219 Іст 6-та вул. Обовязком є кождого члена прийти на ці збори, бо в противнім разі підпаде карі 50 ц., а урядник 1 дол. — Т. Ніньовський, предс.; Гр. Стефанишин, кас.; Семен Кучма, секр.

ДЖЕРІ СИТІ, Н. ДЖ. Тов. Український Клюб Поступовий, від. 70, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річні збори відбудуться в суботу, 28-го грудня, в годині 7:30 ввечір, в У. Н. Домі Амер.-Укр. Ситизенів під ч. 386 Джанстон Евеню. На тих зборах буде звіт всіх урядників за минулий рік з їхньої праці. Також буде вибір нового уряду на 1936 рік. Крім цього треба всім членам разом хоч раз на рік порадитись і відповідними внесками і ухвалами причинитись до кращого розвитку й добра нашого товариства. Щоб опісля не було ніяких нарікань, тому кождий член є обовязаний прибути на ці важні збори точно в означений час. — Д. Пилевич, предс.; І. Білобрам, кас.; І. Гелета, фін. секр.; В. Кушнір, рек. секр.

Чоловік (зітхає): Ах, я радше волів би смерть, ніж таке життя!

Жінка: Я також.

Чоловік: Коли так, то я волів би ще трохи пожити!

— Пане Володарчук, позичте мені сто долярів.

— Від кого?

Зовсім ясно.

Вона: Чи не схотілиб ви зробити довгої, гарної прогулькн?

Він: Алеж дуже радо!

Вона: В такому разі я вас не затримую.

Все можливе.

— Іду тепер до суду.

— Коли вернешся?

— Сам не знаю: за дві години, або за два роки.

UKRAINIAN WEEKLY

(Concluded)

THE PEN PAL COLUMN

Strange as it may seem only four of you have written in for Pen Pals. This is a record low for this column and I can't understand why more of you didn't respond. We've had columns consisting of as high as twenty-two Pen Pals and I must admit that we're slipping when we can't boast of more than four Pen Pals for this column. Something will have to be done. What about a little cooperation? Get your friends to write in for Pen Pals. After all, there's nothing like having a few Pen Pals to write and receive letters from. Just send in your name, address, age and description and I'll insert it in this column. In due time you will be receiving letters from young people interested in knowing you better. It doesn't cost a thing. Our purpose is to get the Ukrainian youth acquainted with each other and the only way we can fully realize this purpose is through your cooperation. So let's have your helping hand... all of you. Let's make the next Pen Pal Column one of the longest we've ever had. O. K.? Thanks!

Incidentally, this is our twenty-eight column. Up to date we have published the names and addresses of 408 young Ukrainians. The first column appeared on February 2nd, 1934, which means that on February 2nd, 1936 we will be celebrating our second anniversary. You old-timers will probably remember that we celebrated our first anniversary by sponsoring a contest. We may repeat by sponsoring another contest but that will depend solely on the number of letters I receive from those of you who want to hear from Pen Pals. By the way, I'd like to remind those of our Pen Pals who have had their names in this column that one can have his name inserted two, three, four and even five times... all depending on how many people the person in question would like to hear from. So take advantage of this opportunity to hear from more Pen Pals.

We will be nearing the 500 mark soon, having recently passed 400. Just to celebrate this event we will give the 500th person to have his name published in this column one dollar. This offer applies to everybody... even to those persons whose names have already appeared. The 500th person to write will receive the dollar. Hereafter all cards addressed to new "members" of the column will be numbered, so that everybody can see how close they came to winning the dollar. As 408 names have already appeared it won't be long before we reach 500. Now the big question is: Who will be number 500? It won't be long before we all find out... so start sending in your letters.

And now we have a letter from **Alexander Yaremko** of 641 North 16th St., Philadelphia, Pa. Al describes himself as being in his early twenties and of medium build. He is deeply iterested in Ukrainian athletic activities and in the more serious type of youth, who look not only for themselves, but work for the good of the Ukrainians as a whole. Al believes that by proper athletic activity among the Ukrainians we can achieve our goal—that of uniting the youth, familiarizing the public with our nationality, ability and aspirations, more readily than by any other medium at the present time. Al, therefore, is doing all in his power to spread and make them realize this doctrine...by forming Ukrainian athletic teams and actively engaging in contests. All young Ukrainians interested in seeing the Ukrainians "put on the map" through sports are urged to volunteer to help Al in his work during the basketball season; to serve either in the capacity of District Sport Leaders, Organizers of Teams or in any other manner of which they may be capable. This includes both the boys and the girls, who are seriously urged to volunteer now and submit their assurance of interest, ambition and experience, if any, immediately to Al at the address given. Your cooperation in this matter will be greatly appreciated so don't hesitate to communicate with Al.

Other persons desiring Pen Pals are as follows:

Miss OLGA MUZYK, 1022 Bingham St., Pittsburgh, Pa., is 5 ft. 4 in. tall, weighs 109 lbs., has blue eyes, light brownette hair and a fair complexion. Olga attends South High School and is in her senior year. Olga likes dancing. She would like to hear from boys and girls, preferring the latter, who are two years her senior. She will exchange snapshots with her Pen Pals. Age 17.

Miss JEAN BERNETT, 105 South 11th St., Pittsburgh, Pa., is 5 ft. 2 in. tall, weighs 105 lbs., has brown eyes, light brownette hair and a fair complexion. Jean attends South High School and is in her senior year. Dancing is her favorite pastime. Jean would like to hear from both the girls and the boys, preferring the latter, and will willingly exchange snapshots. She wants Pen Pals her age or a few years older. Age 17.

Miss EVA MARIE KULY, R. D. 2, Albion, Pa., has brown eyes and brunette hair. Eva-Marie is a graduate of the Albion High School. Her favorite pastimes are dancing and traveling. She would like to hear from both the boys and the girls and hopes to receive many letters. Age 18.

All letters and cards concerning The Pen Pal Column should be addressed as follows::

THEODORE LUTWINIAK,
81-83 Grand Street,
Jersey City, N. J.

САНКЦІЙНИЙ СПИС СТРАВ.

У звязку із санкціями італьська влада видає ріжні розпорядки для охорони італійського народу. Розпорядки видає на малому папері, тому, що Італія привозить целюльозу з чужих країв. Останніми часами розвели аґітацію, щоби замісць мяса їсти городовину. Італійські часописи пишуть тепер на тему харчування та подають багато рад, як споживні артикули, які досі спроваджували із закордону, заступити краєвими артикулами, а щоби при цьому не пошкодило це людському здоровлю.

Деякі часописи ввели постійну рубрику під заголовком „Санкційний спис страв". У цій рубриці сказано, що скромність це дуже гарна прикмета народу та подають ради, як із краєвих артикулів зварити добрий та поживний обід. У тих рубриках можна подибати речі, якими досі займалися хіба фахові газети та книжка, нпр., що дана скількість сира є поживніша ніж така сама скількість мяса; що фіґи поживніші ніж мясо і подбне.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ.

ДІТРОЙТ, МІШ.

На визвольну боротьбу.

На річних зборах тов. ім. Маркіяна Шашкевича, відділу 94 У. Н. Соза, члени й члениці не забули за тих 12 молодих хлопців і дівчат, яких тепер судять у Варшаві ляхи, та зложили добровільні датки на їх оборону в сумі $10.60, а з народнього податку ухвалено $14.40, отже разом вислано через Обеднання $25.

І. Курчак, фін. секр. від. 94 У. Н. С.

НАЙСТАВН, ПА.

На „Жіночу Долю".

Шість літ існувало наше жіноче товариство при українській громаді в Найставн. Філядельфія, і навіть ми не мали окремої назви для себе. Ми працювали, як знали й могли найкраще, та все таки та праця не була обнята в орґанізаційні рамці. Тому годі було існувати й надалі одинцем у тому часі, коли наше жіноцтво в Америці почало творити свою власну силу в орґанізованій формі, обнятій одною центральною установою. І так за ініціятивою предсідниці нашого товариства, пані М. Шиґали, запросили ми на збори на 24. листопада паню Анастасію Рибакову, організаторку Союза Українок Америки. Пані Рибакова виголосила відповідний реферат про значіння жіночих орґанізацій, та подала також всякі вияснення щодо Союза Українок. Тоді порішено, щоб наше товариство приняло назву „Ольги Кобилянської", стало в ряди Союза Українок та спільно працювало для поширення жіночого руху серед нашої іміґрації.

Також ухвалено уділити з каси товариства $5 на пресовий фонд „Жіночої Долі", та вислати ті гроші через Обеднання. При тій нагоді закликаємо жіноцтво в нашій місцевости ставати в ряди зорґанізованого жіноцтва Америки, і в такий спосіб причинитись до здобуття кращої долі нашому народові.

За уряд: **Емілія Слободян.**

МІЛВІЛ, Н. ДЖ.

З панахиди на інвалідів.

В укр. кат. церкві відправив дня 15. грудня о. А. Рудакевич панахиду за поляглих наших героїв, при чім виголосив проповідь на тему тих героїв і наших визвольних змагань, а вкінці візвав до жертв для наших інвалідів. З тацою пішов гром. Д. Гнатюк і зібрано $10, які вислано в місце призначення через Обеднання.

П. Чопек.

ВОДЕРВЛІТ, Н. Й.

На політичних вязнів.

На річних зборах Жіночого Клюбу, які відбулися 15. грудня, урядниці здали звіт зі своєї діяльности, та з приходів і розходів клюбу за 1935-тий рік. Приявні члениці висказали своє вдоволення з праці урядниць, та одноголосно вибрали знов ті самі урядниці на наступний рік. І так вибрано Катерину Мадараш головою, Марію Завойську касієркою, а Юстину Атаманюк секретаркою. Опісля на поклик голови К. Мадараш члениці зложили датками $3 на політичних вязнів. На ту саму ціль виасиґнувано з каси $2, отже вислано через Обєднаня $5.

ЙОНҐСТАВН, О.

На визвольну боротьбу.

В неділю, 15. грудня, відбулося в нащій парохіяльній галі під церквою Пресв. Тройці представлення „Трійка гільтаїв". Це весела собі, але заразом і поучаюча комедія, яка показує на примірі головних героїв, як то не стійним є багатсво й інші марні світові річи. Погода нам не дописала, бо цілий день падав дощ, але зате люди дописали. Зійшлося людей повна простора парохіяльна галя і всі мило провели час.

При кінці представлення забрав слово п. І. Павловський, який згадав за старий край, за визвольну боротьбу і за варшавський процес та просив присутніх за жертви на поміч тим, що борються за краще завтра свойого народу. Потім п. Павловський покликав до слова ще нашого молодого й енерґійного предсідника місцевого ОДВУ, п. Мих. Савчука, і той вияснив для молодіжи зібраної на ґалі те все анґлійською мовою. Він є тут роджений, але є горячим патріотом і вміє промовити до серця.

Збірка принесла $7.20, які вислано до Обеднання на призначену ціль. Імена жертводавців: І. Дубінський $1; по 25 ц.: М. Васько, І. Лисак, А. Янечко, С. Ворожбит, Семен, Пущак, Л. Мазур, А. Гевало, Т. Ворожбит, К. Лабай, І. Павловський, І. Даровський. Разом $4, а решта $3.20 дрібними.

Вправді ця збірка не є велика, але щира, бо люди зложили, скільки хто міг, хоч зовсім не були на це приготовані. А до того прийшов також гарний дохід зі вступу на церкву, за що наш парох о. І. Забава зложив при кінці подяку аматорам, режисерові п. Л. Кухтинові і всім прибулим парохіянам і гостям.

І. Павловський.

Фотограф: Прошу пана зробити веселішу міну!

Гість: То неможливе, я цю фотоґрафію маю долучити до свідоцтва вбожества!

Лікар заборонив йому.

— Може підеш зі мною на склянку пива?

— Ні, спасибі — поперше, лікар заборонив мені алькоголь, подруге, я абстинент, а потретє, я щойно випив склянку пива з Петром!

Мати: Не говори вічно: Не хочу цього, не хочу того! Діти мусять їсти все.

Синок: А чомуж, мамо, як я вчора їв недостиглий агрест, ти вибила мене?

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ТАРЗАН І ОГНЕННІ БОГИ. (60)

Як Тарзан сунувся по узбічю голої скали з невеличким обривом, його упадок перервало деревце, що росло на узбіччю. Його руки зловилися за гилля деревця й за хвилю він виратувався від упадку в село.

Але його надія не тревала довго. Деревце зігнулося скоро під його тягаром. Тріск дав йому зрозуміти, що коріння поволі виривається з землі. І Тарзан знову падав у табор своїх ворогів.

У ту хвилю Томі Велш вийшов з пропасти, котрою він ішов до Тарзана. На його здивування, Тарзан пропав. Томі не знав нічого про банду бандитів під скалою, ані про події, що там коїлися.

Як упали перші скали, Ґарето поглянув угору й тепер він бачив, як згори падав великан. Він відразу його пізнав на основі описів, бо Тарзана знали в цілій Африці. „Браво, Назір!" — він крикнув радісно. „Це Тарзан! Він наш!"